

Ermeni devrimci Armenak Bakırcıyan'ın 40. ölüm yıldönümü

Posted on 10/05/2020

Aradan dile kolay 40 yıl geçmiş... Acılarımız dün gibi taze, halen iyileşmeyen yaralara rağmen unutulmayan, halkın sevgisini kazanmış, her milliyetten halkın gönlünde taht kurmuş, enternasyonalist devrimci Armenak Bakır'ı sevgi ve saygıyla anıyoruz.

Engellerle dolu devrim ve sosyalizm yürüyüşümüzde, kazanım ve zaferler olduğu gibi gerilemeler ve kayıplar da mücadelemizin doğal akışı içerisinde. Armenak Bakır yoldaşımızın ölümü çeşitli milliyetlerden halkımızda derin üzüntüye, geleneğimizde onarılmaz yaralara yol açarken, eksikliği seneler boyunca hissedildi. Faşizmin kiralık katilleri Armenak'ı katletmenin sarhoşluğu ile sevince boğuldular.

Ama nafile, bugün bir Armenak ölmüş, bin Armenak doğmuştur. Halk yeni doğmuş çocuklarına Armenak ismini koymuş, gerillalar Armenak ismiyle savaşmış, Rojava'da kabuklarından uyanan bir nesil ile Partizanlar Armenak'ın mücadelesinin bayrağını daha yükseklerle çekme gayreti içerisinde olmuşlardır.

Armenak, Kaypakkaya sevdası ile dolu dolu geçen 27 yıl gibi kısa yaşamı boyunca sınıfsız, sömürsüz bir dünya, sosyalizm mücadelesi yolunda Ararat'a özgürlük yürüyüşü sırasında şehitler kervanına katıldı.

Ararat'a yürüyüş özgürlüktür. Köklerini arama ve sorgulama yürüyüşüdür. Ararat'a yürüyüş hakikat yürüyüşüdür. Kundaktaki bebeklere kadar bir halkın yok edildiği bir dünyada aynı zamanda bir oç alma yürüyüşüdür.

Maddi ve manevi zenginlikleri ellerinden alınan, bugün varlığından dahi bahsedilmek istenmeyen, darağaçlarında idam edilen 24'ler ile başlayan Paramazlardan Misak Manuşyanlara, Gomidas'tan Kirikor Zohrablara, Seyit Rızalarda Denizlere, Mahirlere, Kaypakkayalara... Mücadele geleneğini devam ettirme ve mücadelede ısrar etme yürüyüşüdür.

ÖLÜMSÜZLÜĞÜNÜN YILDÖNÜMÜNDE ARMENAK...

Tehcir ve katliam ile yerlerinden ve yurtlarından edilen Ermeniler, halen çok az bir nüfus olmaya devam ederken 1970-80 yıllarından itibaren çoğunluğu Anadolu'dan (Diyarbakır, Sivas, Kayseri, Siirt, Amasya, Malatya...) koparak büyük şehirlere oradan da yurtdışına göç etmek zorunda kalmışlardır.

İlk önce Patrikhane eli ile soykırımdan kalan Ermeniler İstanbul'da Ermeni okullarında toplandılar. Armenak'ın da içinde bulunduğu binlerce yoksul Ermeni genci, okuma fırsatı bulup daha sonra aileleri ile İstanbul'a yerleşmeye başladılar.

Bu tarihsel kesitte, Çin’de gerçekleşen Büyük Proleter Kültür Devrimi’nin etkisi dünyada dalga dalga yayılırken, Asya’dan Avrupa’ya sıçrayan Kültür Devrimi’nin sonuçları ise dünyada birçok komünist ve devrimci hareketin filizlenmesini beraberinde getirmiştir.

Avrupa’da ’68 Devrimci Gençlik Hareketi Türkiye’ye sıçramış, 1971’den itibaren silahlı mücadele ekseninde devrimci örgütlenmeler ortaya çıkmıştı. Diğer devrimci örgüt ve yapılanmalardan farklı olan Kaypakkaya önderliğinde inşa edilen Proletarya Partisi, tam da bu nedenle bizzat kurucusunun kaleminden kendisini “hareketimiz BPKD ürünü” olarak tanımlamıştır.

Armenak, başarılarla dolu lise eğitimini tamamladıktan sonra İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi’ni kazanarak eğitimini sürdürmüştür. Büyük Proleter Kültür Devrimi’nin gençlik içerisinde devrimci düşüncelerin yaygınlaştırmasının da etkisiyle gençlik hareketleri

içerisinde yer almış, en sonunda TKP-ML örgütünü kendisine en yakın görerek burada örgütlenmiştir. Ailesinden çoğu insan yurtdışına giderken, Armenak tercihini Türkiye’de kalıp mücadele etme yönünde yapmıştır.

Armenak, proletaryanın sınıf bilincini kuşanmış, kendisinden başka birçok Ermeni gencin devrimci olmasını sağlamış ve onları mücadeleye kazanmıştır.

Okuyan, araştıran, tartışan ikna yeteneği güçlü, çevresinde sevilen, her şeyini paylaşan, alçakgönüllü özellikleri ile kitleler ve yoldaşları arasında sivrilmiş, öne çıkmış TKP-ML’nin faal bir elemanı olarak devrim mücadelesinde yerini almıştır.

Garbis Altınoğlu’ndan sonra Ermeni Lisesi’nden mezun olmuş, arkasından devrim mücadelesine yüzlerce Ermeni gencini kazanmasını başarmıştır. Bir dönem adından en çok bahsedilen Armenak’ın yolunda Hrant Dink, Nubar Yalımyan, Manuel Demir, Hayrabet Hançer, Nubar Ozanyanlar şehit olmuştur. Fakat Armenak’ın hayatına giren, sırdaşı, can yoldaşı, zor günlerin insanı, varını yoğunu paylaştığı arkadaşı Hrant Dink olmuştur.

Orhan Bakır, İzmir - Buca Çezaevi'nde. (Oturarlarda soldan ikinci)

Farklı şehirlerden olmalarına rağmen (Hrant Dink Malatyalı, Armenak Bakır Amed'lidir) onları buluşturan ortak değerler vardır. Hayatın zorluklarını beraber karşılarken Kaypakkaya çizgisi buluşma noktaları olmuştur.

Armenak İzmir'de yakalanmış, hapishaneden yoldaşları tarafından kaçırılmış, Dersim'e sığınmışken Hrant onu yine yalnız bırakmamıştır. 13 Mayıs 1980 tarihinde şehit düşene kadar, devletin "kimsesiz" propagandasını boşa çıkararak cenazesini de almaya çalışmıştır. Aht-ı vefa dostu olduğunu göstermiştir.

Bugün Armenak'ın bilinen ve paylaşılan fotoğrafı, faşizm tarafından en çok arandığı vakit İstanbul'a geldiğinde Hrant tarafından çekilmiştir.

ARARAT KADAR YÜCE ÖLÜM...

Faaliyet alanı olan Ege Bölgesi'nde kitleler tarafından sevilen ve parmakla gösterilen Armenak'ın, TKP-ML'nin halk içerisinde, bir ağacın kökü gibi gelişip güçlenmesinde önemli bir yeri olmuştur.

Bölgede TKP-ML onun faaliyeti sayesinde bir güç haline gelmiştir. Bir kamulaştırma eylemi ardından yaralı yakalanınca tutuklanmıştır. Yaralanmasına rağmen işkencehanelerde Kaypakkaya geleneğini yaşatmış, örgütü ve faaliyetleri hakkında sır vermemiştir.

Partisi TKP-ML onu bir an olsun yalnız bırakmamış, hapishaneden kaçırma kararı almıştır. Yoldaşları tarafından iki jandarma eri saf dışı bırakılarak özgürlüğüne kavuşturulmuştur. Bu eylem halk nezdinde büyük bir sempati, kitlelerde sevinç yaratırken cellatları ise çılgına çevirmiştir.

Artık gazete ve radyolar günlerce gerçekleştirilen en ufak bir eyleme dahi "Armenak'ın işi" diyerek onu hedef tahtasına koyarak vermiş ve faşizm onun şahsında "TİKKO'cu avına" çıkmıştır.

Özgürlüğe kanat açtıktan sonra faaliyet alanı Dersim-Elazığ-Erzincan hattında, sıcak mücadelenin içerisinde olmuştur. Halk ona "Ali Ağa" diye hitap etmeye başlamıştır. Gazetelerde boy boy ilanlarla aranırken, hakkında verilen "ölüm kararlarına" ve "teslim ol çağrılarına" aldırış etmeden, soğukkanlılığını bir an olsun elden bırakmamıştır.

Dersim halkı farkına varmamış olsa bile 1915'te Dersim'e sığınan Ermenileri korumuş oldukları gibi Armenak'ı da korumuş ve bağırklarına basmışlardır.

ARMENAK CAN, GÖZÜN ÜZERİMİZDE OLSUN...

Ezen ile ezilenlerin sınıf savaşımında proletaryanın bayrağı altında ancak gerçek kurtuluşun olacağı inancıyla hareket eden Armenak, her türlü milliyetçi, sosyal şoven anlayışa karşı çıkmış ve safını mazlumların, emekçilerin yanında belirlemiştir.

Henüz Ermeni sorununun bu kadar tartışılmadığı, tabuların kırılmadığı zamanlarda, Armenak Ermeni halkına mensup bir komünist olduğunun altını çizerek “1915 yılında yaşanan Ermeni katliam ve kırımlardan sonra Ermeni sorununun çözümünü tarih bizim omuzlarımıza yüklemiştir” demiştir.

Armenak’ın Proletarya Partisi içinde yürütülen iki çizgi mücadelesinde haksızlığa uğradığı, çeşitli bürokratik engellemelere uğradığı doğrudur. Bu onun siyasi duruşu, teorik görüşleriyle ilgilidir.

Armenak, dönemin koşulları içinde Proletarya Partisi’nin gerçekleştirdiği 1. Konferans’a delege olarak katılma koşulları varken, bu tercih edilmemiş, deyim yerindeyse onun eleştirileri, muhalefeti engellenmek istenmiştir. Ama o Kaypakkaya çizgisinden taviz vermemiştir.

13 Mayıs 1980 tarihinde, İbrahim Kaypakkaya’nın ölüm yıldönümünde Elazığ-Karakoçan ilçesinde halka karşı ölüm kusan bir halk düşmanını cezalandırma eylemi sırasında pusuya düşürülerek ölümsüzleşmiştir.

Pusuda yaralandıktan sonra yoldaşına “sen kaç, kurtul” demiş, polisler kendisini yaralı iken infaz etmişlerdir...

Armenak’ın ölüm haberi önce Dersim’e sonra Türkiye’ye yayılmıştır. Dalga dalga yayılan ölüm haberi, hayatta iken TC devletinin korkulu rüyası olmasının yanısıra cenazesi de

faşizmin korku duymasına neden olmuştur.

Faşizm “TİKKO’culardan gelecek saldırı” korkusuyla aceleden onu “kimsesizler mezarlığına” gömmüştür. Aht-ı vefa gününde yine yanında olan Hrant Dink cenazeyi sahiplenmek için Elazığ’a yoldaşlarını göndermiştir.

Polis mezarlıkta Armenak’ı göstermiş, teşhis edildikten sonra ısrarlara rağmen vermemiştir. Armenak’ın “kimsesiz olmadığı” söylenmesine rağmen “bu sorun bizi aşıyor” denilmiş ve cenaze yoldaşlarına verilmemiştir.

Armenak şehit düşmeden önce “Bir gün şehit düşersem beni Dersim’e gömün” vasiyetinde bulunmuştu. Her türlü engelleme, baskı ve teröre rağmen yoldaşları, Armenak’ın gömüldüğü yeri bularak naaşını almışlar ve Dersim’e götürerek vasiyetini yerine getirmişlerdir.

KUTSAL DEĞERLERE SALDIRI, İNSANLIĞA SALDIRIDIR...

AKP-MHP iktidarı faşist ve en barbar uygulamaları ile insanlığa karşı suç işlemeye devam ediyor.

Dün olduğu gibi bugün de şehitliklere ve cenazelerimize en aşağılık yöntemlerle saldırı içerisinde dirler.

“Müslüman” olduğunu iddia eden bir partinin, hiçbir dinde olmayan kutsal değerlerimiz olan mezarlıklarımıza saldırı, anıtları sökmesi, kırması tek kelimeyle barbarlıktır. Dünyanın her yerinde savaşta ve barışta cenazeler dokunulmazlıklar arasındadır, saygındır. Maalesef insanlığın tüm bu değerleri Türk devleti için geçersizdir, hükümsüzdür.

Kısaca birkaç örnek vermek gerekirse, öncesi olmakla birlikte, 2015 yılında “çözüm

masası”nın devrilmesinden sonra cenazelere karşı saldırı furyası Hacı Lokman Birlik’in cenazesinin polis aracına bağlanarak sürüklenmesiyle başlamıştır.

Aysel Tuğluk’un annesinin cenazesine saldırı, naaşının gömüldüğü yerden çıkarılarak Dersim’e gönderilmesi ırkçılığın ve faşizmin göstergesidir. PKK gerillası Agit İpek’in kemiklerinin kargo ile annesine gönderilmesi Kürt’e olan tahammülsüzlüktür ve insanlık suçudur. Taybet ananın cesedinin yedi gün sokakta bekletilmesi de tahammülsüzlük aynı zamanda barbarlıktır.

Bugün Türkiye devrimci hareketi tarihinde Armenak’ın anıt mezarına bu kadar zulmün yapıldığı belki bir başka örnek bulunmamaktadır. Armenak’ın Ermeni ve komünist olmasından kaynaklı mezarı yedi kez saldırıya uğramış ve yeri değiştirilmek zorunda kalmıştır.

Armenak yoldaşları tarafından Dersim’de gömüldükten sonra devlet onu yine rahat bırakmamış, askerler tarafından mezarı harabeye çevrilmiştir. Saldırıların dorukta olduğu 12 Eylül’de Yüzbaşı Murat Çakmak komutasında bir ekip gelmiş ve mezarlığa saldırılarda bulunarak parçalamışlardır.

Faşist M. Çakmak mezara dönüp: “Ey komünist, ey Ermeni p... kalk ayağa, biz geldik ne yapacaksan yap” diyerek hakaretlerde bulunmuştur. Faşist Yüzbaşı’nın bu hakaretlerine ve mezarı tahrip etmesine karşı çıkan köylülerden Ferhat Amca falakaya yatırılmış ve ona “bu senin neyin?” denilmiştir.

Ferhat Amca “benim babamdır!” demiş, Yüzbaşının; “Ermeni misin?” sorusuna “Evet Ermeni’yim!” diye cevap vermiş ve “bu yaptıklarınız zalimlik, bunu yapamazsınız” diye karşı gelmiştir.

Son süreçte Dersim’in insansızlaştırılması ve gerillanın hareket alanının kısıtlanması

hedeflerini de içinde barındıran Dersim coğrafyasının ekolojik dengesinin bozulması ve iktidara yakın şirketlere rant sağlanması amacıyla barajların ve HES'lerin inşa edilmesi gündeme gelmiştir.

Bu saldırının bir parçası da Nazimiye'deki Pembelik Barajı olmuştur. Baraj nedeniyle bütün bölgenin sular altında kalması gündeme gelmiştir. Halk, bu yüzden Armenak ile Ferhat Amca'nın da bulunduğu mezarları daha yükseğe taşımış ve "Sürgün Mezarlığı" inşa etmişlerdir.

Dersim'in Nazimiye ilçesinde 2015 Ermeni Soykırımı'nın 100. yılında, inşa edilen anıt mezar, Armenak'ın şahsında "Ermeni Soykırımı'nda kaybedilenler ile bugün şehit düşen isimsiz, mezarsız kahramanlar" adına yapılmış ve açılışı yapılmıştı.

Ama devlet Ermeni ve Kürt düşmanlığıyla tarih, kültür, kutsal değerlere tahammül göstermeyerek anıta ve mezara yine saldırmıştır.

Ama boşuna, faşizm ne kadar saldırırsa saldırınsın, Armenak'ın mücadelesi gibi adı da yeni savaşçıların parti ve ordu adlarında yaşıyor, onun resmi yoldaşlarının ellerinde Türkiye devrim mücadelesinde Rojava Devrimi'nde dolaşıyor... Yaşıyor... Sonsuza dek yaşayacak...

Kaynak: [Özgür Gelecek](#)